

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
<b>CÓDIGO</b>	
<b>MATERIA</b>	Voz
<b>DISCIPLINA</b>	Técnica Vocal I
<b>TITULACIÓN</b>	Título Superior en Arte dramática
<b>ESPECIALIDADE</b>	Interpretación
<b>ITINERARIO</b>	
<b>CURSO</b>	2º
<b>CRÉDITOS ECTS</b>	5
<b>CARÁCTER</b>	Obrigatorio
<b>DEPARTAMENTO</b>	Interpretación
<b>CENTRO</b>	ESAD de Galicia
<b>COORDINADOR/A</b>	Mª Cristina Domínguez Dapena
	<b>Nome e apelidos:</b> Mª Cristina Domínguez Dapena <b>Horario titorías:</b> <a href="https://esadgalicia.com/profesorado/">https://esadgalicia.com/profesorado/</a> <b>Despacho:</b> P.14 <b>Contacto:</b> cristina.dominguez.dapena@edu.xunta.gal
<b>DESCRIPCIÓN</b>	Dominio de todos os aspectos da técnica vocal (respiración, resoadores, articulación, emisión, etc.). A voz como instrumento creativo. Estudo da dicción: elementos técnicos e expresivos (ortofonía, prosodia, verso, etc.). Dominio das técnicas expresivas aplicadas aos diversos xéneros, estilos, formas de representación e medios audiovisuais.
<b>COÑECEMENTOS PREVIOS</b>	Dicción e expresión oral II
<b>LINGUA EN QUE SE IMPARTE</b>	Galego X          Castelán          Inglés
2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
<b>T1</b>	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
<b>T2</b>	Recoller información significativa, analízala, sintetízala e xestionala adecuadamente.
<b>T3</b>	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
<b>T4</b>	Utilizar eficientemente as tecnoloxías da información e da comunicación.
<b>T5</b>	Comprender e utilizar, cando menos, unha lingua estranxeira no ámbito do seu desenvolvemento profesional.
<b>T6</b>	Realizar autocrítica cara o propio desempeño profesional e interpersonal.
<b>T7</b>	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.
<b>T8</b>	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
<b>T9</b>	Integrarse adecuadamente en equipos interdisciplinarios e en contextos culturais diversos.
<b>T10</b>	Liderar e xestionar grupos de traballo.
<b>T11</b>	Desenvolver na práctica profesional unha ética profesional baseada na apreciación e sensibilidade estética, medioambiental e cara á diversidade.
<b>T12</b>	Adaptarse, en condicións de competitividade, aos cambios culturais, sociais e artísticos e aos avances que se producen no ámbito profesional e seleccionar as canles adecuadas de formación continuada.
<b>T13</b>	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
<b>T14</b>	Dominar a metodoloxía de investigación na xeración de proxectos, ideas e solucións viables.

<b>T15</b>	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
<b>T16</b>	Usar os medios e recursos ao seu alcance coa responsabilidade cara o patrimonio cultural e medioambiental.
<b>T17</b>	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social verbo da importancia do patrimonio cultural, da súa incidencia nos diferentes ámbitos e na súa capacidade de xerar valores significativos.
<b>COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN</b>	
<b>X1</b>	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.
<b>X2</b>	Comprender psicolxicamente e empatizar para entender e sentir as vidas, situacións e personalidades alleas, utilizando de maneira eficaz as súas capacidades de imaxinación, intuición, intelixencia emocional e pensamento creativo para a solución de problemas; desenvolvendo a súa capacidade para pensar e traballar con flexibilidade, adaptándose ás demais persoas e ás circunstancias cambiantes do traballo, así como a conciencia e o uso saudable do propio corpo e o equilibrio necesario para responder aos requisitos psicolóxicos asociados ao espectáculo.
<b>X3</b>	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
<b>X4</b>	Comunicar, mostrando capacidade suficiente de negociación e organización do traballo en grupo, a integración en contextos culturais diversos e o uso das novas tecnoloxías.
<b>X5</b>	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
<b>X6</b>	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
<b>X7</b>	Valorar a Arte Dramática como unha actividade integrada na sociedade e na cultura galegas, coas que comparte obxectivos e retos.
<b>X8</b>	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.
<b>COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE</b>	
<b>E11</b>	Dominar os recursos expresivos necesarios para o desenvolvemento de procesos de interpretación, actuación e representación, no ámbito escénico e audiovisual.
<b>E12</b>	Participar na creación da partitura escénica e/ou personaxe, escénico ou audiovisual, e interpretalo adecuadamente, a través do dominio das diferentes técnicas interpretativas.
<b>E13</b>	Integrar e interactuar coas restantes linguaxes e códigos que conforman o espectáculo escénico ou audiovisual.
<b>E14</b>	Planificar e desenvolver programas de educación e animación teatral.
<b>E15</b>	Concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.
<b>E16</b>	Estudar o feito escénico a partir de diferentes métodos e coñecer aspectos básicos na investigación escénica.
<b>3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA</b>	
<b>COMPETENCIAS VINCULADAS</b>	
1. 1. Afianzar a respiración mixta e o apoio na emisión. (Apoio respiratorio	T1, T8, X1,E11

costoabdominal na respiración)		
2. Profundar na práctica da emisión do son sen articular e articulado.		T1, T8, X1,EI1
3. Coñecer e usar correctamente o sistema vocálico galego.		T1, T6, X3, X7, EI1
4. 4. Reconocer la musicalidad (prosodia) del texto: acento, ritmo, curvas de entonación, para una óptima realización oral do texto		T1, T6, X3, EI1
5. Aprendizaxe do uso do subtexto.		T1, T8, X1, X2, X3
6. Integrar a escoita nos procesos orais		T1, T8, X1, X2, X3
7. Afondar na interrelación espazo-voz, para a realización vocal do personaxe.		T1,T8
8.Descubrir a enerxía das palabras: fisicidade dos sons que compoñen o texto e as sensacións que xeran, para a súa aplicación nos procesos orais		T1, T6, T8, T15, X1, X3, X5, EI1
9.Aprender a analizar de textos dende unha perspectiva dramaturxica, para a súa aplicación na partitura vocal.		T1, T6, T8, T15, X1, X2, X3, X5, X7,EI1
10.		
<b>4. CONTIDOS</b>		
<b>TEMAS</b>	<b>SUBTEMAS</b>	<b>SESIÓNS (HORAS)</b>
1.Respiración mixta.	1.1.O adestramento da respiración con apoio costoabdominal. 1.2 A aplicación do apoio costoabdominal na emisión sen movemento 1.3 A aplicación do apoio costoabdominal na emisión en movemento	10 (20 horas)
2. A escoita.	2.1 Percepcións internas. 2.2 Percepcións externas. 2.3 A escoita como actitude: 2.3.1 Voz 2.3.2 Espazo 2.3.3 Compañeiros-as 2.3.4 Texto	4 (8 horas)
3. A emisión/articulación.	3.1. Calidade tímbrica das vocais. 3.2. Resonancia. 3.3. Resoadores. 3.4. Recoñecemento e preparación dos órganos da fala. 3.4.1. Vocais: grados de apertura. 3.4.2. Consoantes: puntos de articulación.	16 (32 horas)
4. Fonética galega.	4.1.Sistema vocálico galego.	4 (8 horas)
5. Trazos prosódicos ou suprasegmentais: Acento, ton e duración.	5.1 O acento . 5.2. O ton. 5.3. A duración. 5.4. Outros trazos.	6 (12 horas)
6.Enerxía da voz e enerxía das palabras.	6.1. Actividade muscular na emisión dun son. 6.2. Os fonemas como elemento sonoro sensitivo-emocional. 6.3. Análise sonora do texto.	5 (10 horas)
<b>TOTAL SESIÓNS (HORAS)</b>		<b>45 (90 h.)</b>
<b>5. PLANIFICACIÓN DOCENTE</b>		

Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introdutorias	2		2
Exposición maxistral			
Exposición práctico-teórica	12	5	17
Práctica individual	21	10	31
Práctica colectiva	46	18	64
Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias			
Outros			
Titorías individuais	8		8
Titorías de grupo			
Actividades de avaliación. Probas	3	5	8
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	5	14	19
Actividades de avaliación. Revisión	1		1
<b>TOTAL</b>	<b>90</b>	<b>60</b>	<b>150</b>
<b>PORCENTAXE</b>	<b>60%</b>	<b>40%</b>	<b>10%</b>

#### 6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE

Actividades	Descrición
Descrición	Descrición
Actividades introdutorias.	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado así como a presentar a materia.
Exposición práctico-teórica.	Exposición por parte do docente dun tema sobre contidos da materia e a súa resolución na práctica.
Práctica individual	Actividades de aplicación dos coñecementos e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais na técnica vocal, tanto na emisión como na articulación de sons.
Práctica colectiva.	Actividades de aplicación dos coñecementos e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais na técnica vocal, tanto na emisión como na articulación de sons.
Titorías individuais.	Entrevistas e prácticas individuais específicas que o alumno mantén co profesor/a para desenvolvemento de actividades vinculadas aos procesos de emisión e articulación de sons e do proceso de aprendizaxe da técnica vocal.
Actividades de avaliación. Probas.	Probas para a avaliación que inclúen actividades e exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta a actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.
Actividades de avaliación. Exercicios/Mostras.	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou do resultado dun traballo, exercicio, proxecto... Levaranse a cabo de maneira individual ou en grupo.
Actividades de avaliación. Revisión.	Análise profesor/alumno dos recursos procedimentais empregados por este na resolución das probas e os seus resultados.
<b>7. ATENCIÓN PERSONALIZADA</b>	
Seguimento.	Farase un seguimento personalizado, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do modo máis axeitado.

Orientación.	Orientación respecto ás dúbidas e inqedanzas que xurdan en cada caso.	
<b>8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN</b>		
<i>O alumnado deberá establecer unha comunicación previa coa docente, mínimo seis semanas antes da data do exame, para aclarar e concretar a estrutura e particularidades do seu exame.</i>		
<b>8.1 Avaliación ordinaria</b>		
<b>Ferramenta / actividade</b>	<b>Competencias avaliadas</b>	<b>Ponderación</b>
Descrición	descrición	
Probas prácticas: -Exercicios prácticos de respiración. (15%) -Exercicios prácticos de emisión e articulación. (15%) -Prácticas orais de prosodia aplicadas a un texto (15%)	T1, T6, T8, X1, X2, X3, X5, X7, EI1, EI2, EI3, EI5.	45%
Probas teóricas escritas sobre conceptos fundamentais da materia.	T1, T8, X3, EI5.	20%
Observación sistemática: 1. Adquisición e aplicación das competencias adquiridas nas prácticas que integran aspectos físicos e vocais, e nas prácticas da materia de interpretación. (25%) 2. Asistencia e actitude cara os compañeiros/as e cara a aprendizaxe na aula (10%)	T1, T6, T8, X1, X2, X3, X5, X7, EI5.	35%
<b>8.2. Avaliación extraordinaria</b>		
<b>Ferramenta / actividade</b>	<b>Competencias avaliadas</b>	<b>Ponderación</b>
Descrición	descrición	
Proba teórica escrita sobre conceptos fundamentais da materia	T1, T8, X3, EI5.	20%
Traballo escrito, no que se describe dun xeito técnico e detallado, un adestramento vocal	T1, T8, X3, EI5.	10%
Probas prácticas: -Prácticas de respiración e emisión. (35%) Prácticas orais de prosodia aplicadas a un texto, a través da creación dun personaxe . (35%)	T1,T6,T8,X1, X2, X3, X5, X7, EI1, EI2, EI3, EI5.	70%
<b>8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria</b>		

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Traballo escrito e defensa oral sobre conceptos fundamentais da materia	T1, T8, X3, EI5.	20%
Traballo escrito, no que se describe dun xeito técnico e detallado, un adestramento vocal	T1, T8, X3, EI5.	10%
Probas prácticas: Adestramento físico-vocal que probe a súa independencia á hora de realizar un quecemento vocal.(35%) Prácticas orais de prosodia aplicadas a un texto. (35%)	T1,T6,T8,X1, X2, X3, X5, X5, EI1, EI2, EI 3, EI5.	70%
<b>9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS</b>		
Referencias básicas Berry, C. (2006): <i>La voz y el actor</i> , Madrid, Ediciones Alba.. Cornut, G. (1998): <i>La voz. Madrid</i> , Fondo de cultura económica, Breviarios. Freixeiro Mato, X.R. (1998): <i>Gramática da Lingua Galega, I, Fonética e Fonoloxía</i> , Vigo, Edicións A Nosa Terra. McCallion, M. (2006): <i>El libro de la voz</i> , Barcelona, Ed. Urano Martínez Celdrán, E. (2002): <i>Introducción á fonética</i> , Vigo, Ed. Galaxia Navarro Tomás, T. (1991): <i>Manual de pronunciación española</i> , Madrid, Consejo Superior de Investigaciones científicas. Knebel, M. (2004): <i>La palabra en la creación actoral</i> , Madrid, Ed. Fundamentos. Regueira, X. L. (coord.) (1998): <i>Os sons da lingua</i> , Vigo, Ed.Xerais de Galicia. Regueira, X. L. (2011): <i>Diccionario de pronuncia</i> , Santiago de Compostela, Consello da Cultura Galega. <a href="http://es.scribd.com/doc/30452105/Diccionario-de-Pronuncia-Xose-Luis-Regueira-Version-Definitiva">http://es.scribd.com/doc/30452105/Diccionario-de-Pronuncia-Xose-Luis-Regueira-Version-Definitiva</a> Segre Naidich, S. (1987): <i>Principios de foniatría</i> , Buenos Aires, Ed Panamericana. Stanislavski, K. (2009): <i>El trabajo del actor sobre si mismo en el proceso creador de la encarnación</i> , Barcelona, Alba Editorial.		

#### 10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS

Esta Guía Docente pode alternar os temas e subtemas en función do proceso e as características do alumnado.  
Traballarse en integración coa materia de Interpretación, cando así resulte preciso.  
O alumnado perderá o dereito de avaliación continua cando supere en de faltas de asistencia, o dez por cento de horas.